

Soạn văn 10 bài: Uy-lít-xơ trở về

1. Soạn văn 10 bài: Uy-lít-xơ trở về (ngắn gọn) mẫu 1

1.1. Tóm tắt

+ Sau khi hạ được thành Tơ-roa, Uy-lít-xơ "hồi quân" trở về quê hương. Chàng phải lênh đênh góc biển chân trời mười năm đằng đẵng mà vẫn chưa về tới quê nhà. Chàng bị nữ thần Ca-líp-xô, vì yêu chàng nên cầm giữ. Cảm thương số phận Uy-lít-xơ, thần Dớt sai Héc-mét đến lệnh cho Ca-líp-xô phải để chàng đi. Bị bão đánh chìm bè, chàng dạt vào xứ Phê-a-ki, được công chúa Nô-xi-ca yêu và nhà vua tiếp đãi tử tế. Theo ý nhà vua, Uy-lít-xơ kể lại những chuyện li kì, mạo hiểm trên bước đường gian truân phiêu bạt của mình cùng đồng đội: chuyện thoát khỏi xứ sở những tên khổng lồ một mắt, chuyện thoát khỏi tiếng hát đầy quyến rũ của các nàng tiên cá Xi-ren nguy hiểm,... Cảm phục, nhà vua cho thuyền đưa chàng về quê hương I-tác. Về đến nhà, chàng giả dạng người hành khất nên Pê-nê-lốp, vợ chàng, không nhận ra. Để trả lời sự thúc ép của bọn cầu hôn, Pê-nê-lốp thách ai giương được chiếc cung của Uy-lít-xơ và bắn một phát xuyên qua mười hai chiếc vòng rìu thì sẽ lấy người đó. Tất cả bọn cầu hôn đều thất bại, Uy-lít-xơ xin được bắn và chàng đã thắng. Nhân cơ hội đó, cha con chàng trừng trị bọn cầu hôn cùng những gia nhân phản bội.

1.2. Nội dung chính

+ Đoạn trích là cảnh gặp gỡ của hai vợ chồng sau hai mươi năm xa cách nhưng nó diễn ra không bình thường mà trở thành một cảnh nhận mặt. Trong cảnh ấy các nhân vật đã thử thách lẫn nhau để tìm về hạnh phúc. Câu chuyện là bài ca về vẻ đẹp trí tuệ và khát vọng hạnh phúc của người Hi Lạp. Nó nhắc nhở ta tình cảm gia đình bao giờ cũng rất cao quý, thiêng liêng.

1.3. Câu 1 (Trang 52 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Bố cục chia làm 2 phần:

- Phần 1 (từ đầu ... người kém gan dạ): Cuộc đối thoại giữa bốn nhân vật, Pê-nê-lốp chưa chịu nhận chồng
- Phần 2 (còn lại): Pê-nê-lốp chưa chịu nhận chồng.

1.4. Câu 2 (trang 52 sgk ngữ văn 11 tập 1)

- Tâm trạng của nhân vật Uy-lít-xơ khi gặp lại vợ và gia đình:
- Vui vẻ, mừng rỡ, vui sướng vì sắp được đoàn tụ cùng gia đình tuy nhiên chàng vẫn bình tĩnh, sáng suốt theo dõi tình hình
- Chàng vào vai người hành khất, bình tĩnh cùng con trai Tê-lê-mác giết chết bọn cầu hôn láo xược, gia nhân phản bội
- Lúc gặp vợ, chàng luôn kiên nhẫn trải qua những thử thách của Pê-nê-lốp
- Cái mỉm cười của Uy-lít-xơ chứng tỏ phẩm chất trí tuệ và nhân phẩm cao quý của chàng.
- Tình cảm Uy-lít-xơ dành cho vợ vẫn dạt dào, và nguyên vẹn như ngày đầu

1.5. Câu 3 (trang 52 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Tâm trạng “rất đổi phân vân” của nàng thể hiện ở dáng điệu, cử chỉ, sự lúng túng tìm cách ứng xử, nàng không muốn nhận nhầm vì đó là điều tối kị của người Hy Lạp.

- + Nàng không biết nên đứng xa hay lại gần ôm lấy đầu, cầm lấy tay mà hôn
 - + Nàng dò xét, suy xét, tính toán nhưng không giấu nổi sự xúc động, hạnh phúc, sửng sốt khi được gặp lại chồng trong bộ dạng quần áo rách mướp
 - Pê-nê-lốp đặt ra thử thách “bí mật của chiếc giường” cho thấy Pê-nê-lốp con người trí tuệ, thận trọng, cứng rắn
- ⇒ Pê-nê-lốp là người tinh táo, tế nhị, rất thận trọng nhưng giàu tình cảm, cao thượng.

1.6. Câu 4 (Trang 52 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Cách kể của Hô-me-rơ qua đoạn trích thể hiện đặc trưng phong cách sử thi: chậm, tỉ mỉ, trang trọng

- + Trong đoạn trích, Pê-nê-lốp nghi ngờ, không tin Uy-lít-xơ là người chồng xa cách của mình
- + Đoạn kể kéo dài, tỉ mỉ thể hiện sự thăm dò, phản ứng của nhân vật dẫn tới bản chất vấn đề
- Tác giả dùng cụm danh-tính từ để gọi nhân vật, khác hóa bản chất của nhân vật (phổ biến trong sử thi Hi Lạp)
- Sử dụng biện pháp so sánh có đuôi dài ví niềm vui tái ngộ của Pê-nê-lốp sinh động, hiệu quả

1.7. Luyện tập

Bài 1 (Trang 52 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Tổ chức diễn kịch cảnh “cảnh nhận mặt bằng phép thử bí mật của chiếc giường”

Bài 2 (Trang 52 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Nhập vai kể lại cảnh:

Sau khi tiêu diệt hết bọn cầu hôn to gan cùng với con trai tôi là Tê-lê-mác trừng trị lũ đầy tớ phản chủ. Tôi rất hồi hộp thời khắc gặp Pê-nê-lốp. Khi nàng bắt đầu đặt chân vào, nàng ngồi đối diện tôi nhưng im lặng, có lúc tôi thấy nàng nhìn tôi âu yếm, lúc lại thờ ơ lạnh nhạt. Rồi nàng lên tiếng muốn tôi nhận ra dấu hiệu riêng để nhận ra nhau, vừa nghe nàng nói ta đã nhận ra người vợ cao quý của mình muốn gì. Tôi dạn dò con trai cẩn thận trước sự trả thù của bọn cầu hôn, nhắc gia nhân mặc quần áo đẹp để người ngoài tưởng trong nhà làm lễ cưới.

Khi nàng Pê-nê-lốp nhắc nhủ mẫu O-ri-cle khiêng chiếc giường ra khỏi gian phòng có vách tường kiên cố thì tôi lên tiếng nói về những bí mật trong quá trình chế tác ra chiếc giường. Nhưng vừa dứt lời bỗng thấy Pê-nê-lốp ôm chầm lấy tôi cùng những giọt nước mắt ngọt ngào, lúc này tôi nhận thấy sự chung thủy và sự thông minh của vợ, tôi ôm lấy nàng sau bao năm xa cách.

2. Soạn văn 10 bài: Uy-lít-xơ trở về (ngắn gọn) mẫu 2

2.1. Tìm hiểu chung

2.1.1. Tóm tắt sử thi

- Sau khi chiến thắng và chiếm được thành Tơ-roa, Uy-lít-xơ đã đưa quân đội trở về quê hương. Chàng phải lênh đênh đằng đẵng mười năm trên biển mà vẫn chưa về tới quê nhà. Nữ thần Ca-líp-xô, vì yêu nên đã cầm giữ chàng bên cạnh. Cảm thương số phận Uy-lít-xơ, thần Dớt sai Héc-mét đến lệnh cho Ca-líp-xô phải để chàng đi. Bị bão đánh chìm bè, chàng dạt vào xứ Phê-a-ki. Ở đây, chàng được công chúa Nô-xi-ca yêu và nhà vua tiếp đãi tử tế. Theo ý nhà vua, Uy-lít-xơ kể lại những chuyện li kì, mạo hiểm trên bước đường gian truân phiêu bạt của mình cùng đồng đội khi thoát khỏi xứ sở những tên khổng lồ một mắt, chuyện thoát khỏi tiếng hát đầy quyến rũ của các nàng tiên cá Xi-ren nguy hiểm,... Cảm phục trước lòng dũng cảm của chàng, nhà vua cho thuyền đưa chàng về quê hương I-tác. Về đến nhà, chàng giả dạng người hành khất nên Pê-nê-lốp - vợ chàng đã không nhận ra. Để trả lời sự thúc ép của bọn cầu hôn, Pê-nê-lốp thách ai giương được chiếc cung của Uy-lít-xơ và bắn một phát xuyên qua mười hai chiếc vòng rìu thì sẽ lấy người đó. Tất cả bọn cầu hôn đều thất bại, Uy-lít-xơ xin được bắn và chàng đã thắng. Nhân cơ hội đó, cha con chàng trừng trị bọn cầu hôn cùng những gia nhân phản bội.

2.1.2. Giá trị tác phẩm Ô-đi-xê

- Nội dung: Ca ngợi sức mạnh của trí tuệ, ý chí nghị lực của con người với khát vọng tìm hiểu, chinh phục tự nhiên và thể hiện ước mơ về một cuộc sống hoà bình, hạnh phúc.
- Nghệ thuật: Trí tưởng tượng phóng khoáng, năng khiếu quan sát tinh tế, cốt truyện hoàn chỉnh, tính cách nhân vật nhất quán, ngôn ngữ trang trọng, tràn đầy định ngữ, ẩn dụ...

2.1.3. Nội dung đoạn trích

- Đoạn trích tái hiện lại cảnh gặp gỡ của hai vợ chồng Uy-lít-xơ sau hai mươi năm xa cách nhưng nó diễn ra không bình thường mà trở thành một cảnh nhận mặt đầy

cảm động. Trong cảnh ấy các nhân vật đã thử thách lẫn nhau để tìm về hạnh phúc. Câu chuyện là bài ca về vẻ đẹp trí tuệ và khát vọng hạnh phúc của người Hi Lạp. Qua đây, ta nhận ra rằng, tình cảm gia đình là một thứ tình cảm rất cao quý, thiêng liêng.

2.2. Hướng dẫn soạn bài

Câu 1 (trang 52 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1):

Bố cục: Đoạn trích có thể chia làm 2 phần

- Phần một từ đầu đến "... người kém gan dạ": Cuộc đối thoại giữa bốn nhân vật (nhũ mẫu Ô-ri-clê, con trai Tê-lê-mác, Pê-nê-lốp, Uy-lít-xơ), Pê-nê-lốp thận trọng chưa chịu nhận chồng.
- Phần hai là đoạn còn lại. Pê-nê-lốp thử thách Uy-lít-xơ về bí mật của chiếc giường, hai vợ chồng được đoàn tụ.

Câu 2 (trang 52 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1):

Phẩm chất của Uy-lít-xơ qua tâm trạng của chàng khi gặp vợ :

- Khi Pê-nê-lốp không chịu nhận chàng là chồng và người con trai tỏ thái độ khi mẹ không chịu nhận cha, Uy-lít-xơ vẫn mỉm cười bảo: "Đừng làm rầy mẹ, mẹ còn muốn thử thách cha ở tại nhà này. Thế nào rồi mẹ con cũng sẽ nhận ra, chắc chắn như vậy?". Điều này thể hiện sự nhẫn nại, bình tĩnh của Uy-lít-xơ và niềm tin mãnh liệt của chàng đối với vợ.
- Uy-lít-xơ bàn với con trai về việc đối phó với những gia đình quyền quý có người bị chàng giết. Điều này thể hiện sự khôn ngoan và sáng suốt của Uy-lít-xơ.
- Uy-lít-xơ hờn dỗi khi Pê-nê-lốp mãi vẫn không nhận ra chàng và chàng khóc khi nghe vợ giải thích nguyên nhân. Điều đó chứng tỏ Uy-lít-xơ là một người rất giàu tình cảm, rất yêu vợ và trân trọng cuộc sống gia đình.

Câu 3 (trang 52 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1):

- Pê-nê-lốp " rất đổi phân vân" vì nếu vị hành khách là chồng nàng thực thì tại sao trong lần gặp trước lại không nói ra. Hơn nữa, nếu Pê-nê-lốp vội vã mà nhận lầm thì danh dự của nàng sẽ bị tổn thương rất lớn – đây là điều tối kị của Hy Lạp.
- Cũng giống như Uy-lít-xơ, Pê-nê-lốp có những phẩm chất cao đẹp, đó là vẻ đẹp trí tuệ, sự bình tĩnh, tự tin, sự quyết đoán và luôn chủ động trong mọi tình huống.
- Pê-nê-lốp phải dùng đến cách thử bí mật của chiếc giường trong màn nhận mặt vì bí mật ấy giúp giải đáp được nhiều mối nghi ngờ. Trước hết, để Pê-nê-lốp biết đó không phải là Uy-lít-xơ giả. Sau nữa, nó còn là minh chứng cho lòng chung thủy của nàng. Nếu chiếc giường đã bị chuyển đi hoặc đã không còn là bí mật của riêng hai vợ chồng nữa thì cũng có nghĩa là phẩm giá của Pê-nê-lốp cũng không còn nguyên vẹn. Phép thử ấy không những chỉ nói lên phẩm chất kiên trinh của Pê-nê-lốp mà còn khắc sâu sự bền vững của tình cảm gia đình, tình cảm vợ chồng cha con.
- Hành động của Pê-nê-lốp (một sự cẩn trọng gần như thái quá) chúng ta có thể thấy được tính chất phức tạp của thời đại - nơi mà những hiểm nguy luôn rình rập, đe dọa con người.

Câu 4 (trang 52 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1):

- Cách kể của Hô-me-rơ qua đoạn này thể hiện đặc trưng của phong cách kể chuyện sử thi, vừa chậm rãi, vừa tỉ mỉ, trang trọng. Ở đoạn trích này Pê-nê-lốp nghi ngờ, không tin Uy-lít-xơ là người chồng xa cách của mình. Do đó kiểu kể chuyện tỉ mỉ này tạo ra những đoạn đối thoại mang hình thức thăm dò, thử phản ứng từ đó dẫn tới bản chất của vấn đề.
- Để khắc họa bản chất nhân vật, Hô-me-rơ thường sử dụng hình thức gọi nhân vật bằng cụm danh – tính từ rất phổ biến trong sử thi Hi Lạp (ví dụ: Pê-nê-lốp thận trọng, nhũ mẫu Ô-ri-clê hiền thảo, Uy-lít-xơ cao quý và nhẫn nại...). Điều này tạo cho sử thi phong cách riêng, hấp dẫn, đặc sắc, làm bộc lộ phẩm chất cao đẹp của các nhân vật

- Biện pháp nghệ thuật được Hô-me-rơ sử dụng ở khổ cuối đoạn trích ("Dịu hiền" ... "buông rời") là biện pháp so sánh có đuôi dài (so sánh mở rộng), vế so sánh được nói trước, dài hơn với hình ảnh cụ thể, sinh động, như cái đòn bẩy nghệ thuật, tạo hiệu quả cao cho câu văn.

Trên đây VnDoc.com đã giới thiệu tới bạn đọc tài liệu: [Soạn văn 10 bài: Uy-lít-xơ trở về](#). Để có kết quả cao hơn trong học tập, VnDoc xin giới thiệu tới các bạn học sinh tài liệu [Soạn văn 10](#) ngắn gọn, [Đề thi học kì 1 lớp 1](#) mà VnDoc tổng hợp và đăng tải.